

UCHWAŁA Nr 79 RADY MINISTRÓW

z dnia 2 kwietnia 1976 r.

w sprawie kontroli cen.

W celu zapewnienia właściwej dyscypliny ustalania i stosowania cen oraz utworzenia jednolitego i sprawnego systemu ich kontroli, na podstawie art. 2 i art. 7 ust. 2 pkt 3 dekretu z dnia 3 czerwca 1953 r. o ustalaniu cen, opłat i stawek taryfowych (Dz. U. Nr 31, poz. 122) oraz art. 9 dekretu z dnia 26 października 1950 r. o przedsiębiorstwach państwowych (Dz. U. z 1960 r. Nr 18, poz. 111) Rada Ministrów uchwala, co następuje:

§ 1. Kontrola ustalania i stosowania cen, zwana dalej „kontrolą cen”, ma na celu:

- 1) umacnianie praworządności w zakresie ustalania i stosowania cen oraz zapewnienie prawidłowego wdrażania w życie polityki Państwa w tej dziedzinie,
- 2) zwiększenie ochrony interesów społecznych przez przeciwdziałanie nieuzasadnionemu wzrostowi cen oraz zapewnienie prawidłowości stosowania cen w obrocie towarowym i przy świadczeniu usług,
- 3) bieżącą i kompleksową ocenę przestrzegania zasad ustalania i stosowania cen,
- 4) dostarczanie analityczno-informacyjnych materiałów i wniosków niezbędnych do doskonalenia systemu cen.

§ 2. 1. Przedmiotem kontroli cen jest w szczególności:

- 1) w zakresie ustalania cen sprawdzanie, czy:
  - a) ceny zostały ustalone w sposób prawidłowy, tj. zgodny z obowiązującymi przepisami i wytycznymi,

- b) dane i informacje zawarte we wnioskach o ustalenie cen są rzetelne i prawidłowe,
  - c) ustalona cena pozostaje we właściwej relacji do jakości wyrobu lub usługi,
  - d) organ uprawniony do ustalania cen działa zgodnie z zakresem przyznanym mu uprawnień,
  - e) ustalanie cen następuje w terminach pozwalających na szybkie wprowadzenie towarów do obrotu,
  - f) zachowany jest obowiązujący tryb rejestrowania i ogłaszania cen,
- 2) w zakresie stosowania obowiązujących cen sprawdzanie, czy:
    - a) ceny stosowane w obrocie zaopatrzeniowym i rynkowym, a także ceny świadczonych usług, są zgodne z obowiązującymi cennikami lub decyzjami w sprawie cen i z zawartymi umowami,
    - b) stosowane ceny odpowiadają danemu gatunkowi lub wzorowi,
    - c) ceny w zakładach handlowych, gastronomicznych i usługowych są uwidaczniane w sposób prawidłowy.

2. W toku przeprowadzania kontroli cen ustala się przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie ustalania i stosowania cen oraz osoby odpowiedzialne za powstanie tych nieprawidłowości.

3. Organy przeprowadzające kontrolę cen oraz jednostki organizacyjne, do których zakresu działania należą sprawy kontroli jakości towarów i usług, powinny ściśle współpracować ze sobą.

4. Jednostki organizacyjne, do których zakresu działania należą sprawy kontroli jakości towarów i usług, są obowiązane na żądanie organów przeprowadzających kontrolę cen dokonywać ekspertyz i wydawać opinie lub orzeczenia o jakości towarów lub usług, jeżeli jest to konieczne do stwierdzenia, czy ceny są ustalane i stosowane w sposób prawidłowy.

§ 3. 1. Państwowa Komisja Cen sprawuje kontrolę prawidłowości ustalania i stosowania cen oraz działalności w tym zakresie organów uprawnionych do ustalania cen.

2. Kontrolę cen wykonują również ministrowie w ramach resortowej kontroli działalności gospodarczej.

§ 4. Przewodniczący Państwowej Komisji Cen:

- 1) ustala plany kontroli cen, obejmujące kontrole przewidziane do przeprowadzenia przez Państwową Komisję Cen i okręgowe oddziały Państwowej Komisji Cen, zwane dalej „okręgowymi oddziałami”,
- 2) inicjuje podejmowanie kontroli cen przez inne organy kontroli i rewizji oraz lustracji spółdzielczej,
- 3) prowadzi instruktaż i szkolenie w zakresie zasad i metod prowadzenia kontroli cen.

§ 5. 1. Przewodniczący Państwowej Komisji Cen ustala z właściwymi ministrami kierunki i zakres kontroli cen wykonywanej w ramach resortowej działalności gospodarczej.

2. Ministrowie informują Przewodniczącego Państwowej Komisji Cen o planach kontroli w zakresie cen oraz o wynikach tych kontroli.

§ 6. Przewodniczący Państwowej Komisji Cen na podstawie wyników kontroli podejmuje wspólnie z zainteresowanymi ministrami działania mające na celu usunięcie stwierdzonych nieprawidłowości w zakresie ustalania i stosowania cen.

§ 7. Przewodniczący Państwowej Komisji Cen przedstawia Prezesowi Rady Ministrów okresowe informacje o wynikach przeprowadzonych kontroli cen.

§ 8. 1. Przy przeprowadzaniu kontroli cen przez przedstawicieli Państwowej Komisji Cen oraz okręgowych oddziałów stosuje się odpowiednio przepisy o trybie i zasadach przeprowadzania resortowej kontroli działalności gospodarczej.

2. Przedstawiciele Państwowej Komisji Cen oraz okręgowych oddziałów są uprawnieni — bez dodatkowego upoważnienia — do zbierania materiałów w innych jednostkach niż kontrolowana i do zasięgania informacji dotyczących jednostki kontrolowanej, z wyjątkiem materiałów i informacji tajnych.

3. Przewodniczący Państwowej Komisji Cen może zwrócić się do jednostki bezpośrednio nadzórnej nad kontrolowaną o współuczestniczenie w przeprowadzanej kontroli cen. Jednostka nadzórna jest obowiązana wówczas do wyznaczenia pracowników do udziału w kontroli cen.

4. Kontrola cen może być również prowadzona na podstawie materiałów i dokumentów dostarczanych na żądanie do Państwowej Komisji Cen oraz okręgowych oddziałów.

§ 9. 1. Na podstawie wyników kontroli (protokołu, sprawozdania oraz wyjaśnień jednostki kontrolowanej) Państwowa Komisja Cen oraz okręgowe oddziały sporządzają wystąpienia pokontrolne zawierające wnioski i zalecenia, które kierują do jednostki kontrolowanej, a w razie stwierdzenia poważniejszych nieprawidłowości — do jednostki nadzórnej nad kontrolowaną.

2. Jednostka, którą powiadomiono o stwierdzonych nieprawidłowościach, obowiązana jest niezwłocznie bądź w wyznaczonym terminie wydać decyzję w sprawie usunięcia tych nieprawidłowości oraz prześłać organom kontroli odpis wydanej decyzji lub zawiadomić je o przeszkodach w wydaniu decyzji i usunięciu uchybień.

3. Inne organy kontroli niż wymienione w ust. 1, przeprowadzające kontrolę cen, podejmują działania pokontrolne według zasad określonych w przepisach normujących tryb i zasady działania tych organów, z uwzględnieniem przepisów § 10—12 niniejszej uchwały.

§ 10. 1. W razie stwierdzenia, że cena została ustalona niezgodnie z obowiązującymi przepisami, organ kontroli jest obowiązany wystąpić do organu, który tę cenę ustalił, z żądaniem dokonania niezwłocznej jej zmiany. Zmiana ceny powinna nastąpić nie później niż w ciągu 30 dni od daty otrzymania wystąpienia organu kontroli.

2. Jeżeli cena nie została zmieniona w terminie, o którym mowa w ust. 1, organ kontroli występuje o zmianę ceny do właściwego organu, określonego w § 5 uchwały nr 271 Rady Ministrów z dnia 25 listopada 1974 r. w sprawie właściwości organów do ustalania cen oraz trybu postępowania przy ich ustalaniu (Monitor Polski z 1974 r. Nr 40, poz. 233 i z 1975 r. Nr 19, poz. 118).

3. Jeżeli w wyniku kontroli zostały stwierdzone powtarzające się nieprawidłowości w zakresie trybu i zasad ustalania cen, które spowodowały lub mogą spowodować zagrożenie interesu społecznego lub gospodarczego, organ kontroli jest obowiązany powiadomić o tym niezwłocznie Przewodniczącego Państwowej Komisji Cen, który może cofnąć przekazane przez niego organowi uprawnienie do ustalania lub zmian cen, a w razie gdy uprawnienie zostało przekazane przez inny organ — zwrócić się do tego organu o cofnięcie uprawnienia.

§ 11. 1. W razie stwierdzenia przez organ kontroli, że w obrocie lub przy świadczeniu usług stosowana jest cena inna niż obowiązująca, organ ten wydaje polecenie niezwłocznego stosowania ceny obowiązującej.

2. Jeżeli organ kontroli stwierdzi, że cena została ustalona z pominięciem właściwego organu uprawnionego do ustalania cen, występuje z wnioskiem do tego organu o ustalenie ceny z urzędu.

§ 12. 1. Zysk osiągnięty w wyniku ujawnionego przez organ kontroli stosowania ceny nieprawidłowej (ceny innej niż ustalona bądź ceny ustalonej niezgodnie z obowiązującymi przepisami) stanowi zysk nieprawidłowy i podlega odprowadzeniu do budżetu centralnego, z uwzględnieniem przepisów ust. 2—4.

2. Przez zysk, o którym mowa w ust. 1, rozumie się różnicę między wartością sprzedaży (wartością zakupu) danego artykułu (usługi), wyrażoną w cenie faktycznie stosowanej, a wartością wyrażoną w cenie, jaka powinna być stosowana, przy czym w obydwu wypadkach wartość

sprzedaży (wartość zakupu) koryguje się o ewentualny podatek obrotowy oraz inne obciążenia lub dopłaty.

3. Odprowadzeniu do budżetu centralnego w ciągu 45 dni od daty wystąpienia pokontrolnego podlega kwota odpowiadająca 150% zysku nieprawidłowego, zrealizowanego przez przedsiębiorstwo w okresie stosowania ceny nieprawidłowej, nie dłuższym jednak niż od początku roku poprzedzającego rok, w którym ujawniono stosowanie ceny nieprawidłowej.

4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się, jeżeli cena nieprawidłowa została ustalona przed dniem wejścia w życie uchwały. Wówczas odprowadzeniu do budżetu podlega tylko kwota odpowiadająca 150% zysku nieprawidłowego, zrealizowanego przez przedsiębiorstwo w okresie tego roku, w którym nastąpiło ujawnienie ceny nieprawidłowej. W razie odwołania się od ustaleń wystąpienia pokontrolnego dotyczących zysku nieprawidłowego decyzję ostateczną podejmuje minister nadzorujący organ przeprowadzający kontrolę.

5. W roku, w którym nastąpiło ujawnienie stosowania ceny nieprawidłowej, produkcję dodaną oraz wynik finansowy przedsiębiorstwa, stanowiący podstawę odpisów na fundusz premiowy i inne fundusze zachęty materialnej, pomniejsza się o kwotę podlegającą odprowadzeniu do budżetu centralnego. O tę samą kwotę podlega również korekcie produkcja dodana i wynik finansowy zjednoczenia (jednostki równorzędnej). Jeżeli ujawnienie stosowania ceny nieprawidłowej nastąpiło przed zatwierdzeniem sprawozdania finansowego przedsiębiorstwa za rok ubiegły, przypadająca na ten rok część kwoty podlegającej odprowadzeniu do budżetu centralnego pomniejsza wynik finansowy i produkcję dodaną za rok ubiegły.

6. W jednostkach, w których fundusz płac podlega bankowej korekcie w zależności od wykonania planu sprzedaży, należy dla celów tej korekty pomniejszyć wartość wykonanej sprzedaży o kwotę podlegającą odprowadzeniu do budżetu centralnego.

7. Przepisów ust. 1—6 nie stosuje się, jeśli przedsiębiorstwo osiągnęło zysk nieprawidłowy z tytułu ustalenia przez dyrektora zjednoczenia (jednostki równorzędnej) ceny nieprawidłowej, z tym że przedsiębiorstwo to nie występowało z wnioskiem o ustalenie ceny lub nie opiniowało ustalenia tej ceny bądź też występowało z wnioskiem lub opiniowało ustalenie ceny w sposób zgodny z obowiązującymi przepisami.

8. W razie gdy kierownik podległej lub nadzorowanej jednostki gospodarczej ustali cenę niezgodnie z obowiązującymi przepisami, minister jest obowiązany zastosować odpowiednie sankcje, w tym także sankcje premiowe.

9. W sprawach nie uregulowanych w ust. 1—8 do zysku nieprawidłowego osiągniętego w wyniku stosowania

ceny niewłaściwej stosuje się ogólnie obowiązujące przepisy o zysku nieprawidłowym.

§ 13. Jeżeli ujawnione w wyniku przeprowadzonej kontroli wypadki naruszania obowiązujących przepisów w zakresie ustalania i stosowania cen wskazują na działalność na szkodę nabywców lub nasuwają podejrzenie popełnienia przestępstwa lub wykroczenia, organ kontroli podejmuje odpowiednie działania określone odrębnymi przepisami.

§ 14. Kontrolerzy społeczni powoływani przez związki zawodowe oraz Państwowa Inspekcja Handlowa przeprowadzają, w trybie przewidzianym w odrębnych przepisach, kontrolę stosowania cen w zakresie ustalonym w § 2 ust. 1 pkt 2.

§ 15. Ilekroć w uchwale jest mowa o:

- 1) ministrach — należy przez to rozumieć również kierowników urzędów centralnych,
- 2) ustalaniu i stosowaniu cen — należy przez to rozumieć również ustalanie i stosowanie opłat, stawek taryfowych, marż, prowizji, narzutów zaopatrzenia oraz stawek zysku,
- 3) ustalaniu cen — należy przez to rozumieć również zmianę cen,
- 4) przedsiębiorstwie — należy przez to rozumieć przedsiębiorstwo państwowe oraz spółdzielnię, jednostkę budżetową i przedsiębiorstwo (zakład) organizacji społecznej,
- 5) resortowej kontroli działalności gospodarczej — oznacza to rewizję gospodarczą działającą na podstawie uchwały nr 191 Rady Ministrów z dnia 10 września 1971 r. w sprawie resortowej kontroli działalności gospodarczej państwowych jednostek organizacyjnych (Monitor Polski Nr 48, poz. 309 z późniejszymi zmianami).

§ 16. Zaleca się zarządom centralnych związków spółdzielni prowadzenie kontroli cen w zrzeszonych spółdzielniach i ich związkach, z uwzględnieniem przepisów niniejszej uchwały.

§ 17. Tracą moc:

- 1) § 1 ust. 1 pkt 2 i ust. 2 uchwały nr 407 Rady Ministrów z dnia 3 czerwca 1953 r. w sprawie zlecenia Państwowej Komisji Cen przy Radzie Ministrów niektórych czynności w zakresie cen, opłat i stawek taryfowych (Monitor Polski Nr A-57, poz. 723),
- 2) zarządzenie nr 3 Prezesa Rady Ministrów z dnia 16 stycznia 1967 r. w sprawie zakresu i trybu wykonywania przez Państwową Komisję Cen kontroli stosowania wytycznych Rady Ministrów w zakresie ustalania cen, opłat i stawek taryfowych (Monitor Polski Nr 10, poz. 57).

§ 18. Uchwała wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Prezes Rady Ministrów: P. Jaroszewicz